

KURJER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.
Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.
 Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-jej rano do 8-jej wiecz., w niedziele i święta od 10 do 1 w poł.

PRENUMERATA.
 Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzi stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.
 Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.
 Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowana być nie może.

Dziś: Andrzeja Apostoła.	Wschód słońca o godzinie 7 minut 47.	Wschód księżycy o godzinie 3 minut 9 r.	Wtorek: Barbary Panny M.
Sobota: Eligjusza Biskupa.	Zachód 8 " 50.	Zachód 2 " 47 w.	Środa: Piotra Chryzologa D. K.
Niedziela: Bibjanny Panny.	Długość dnia godzin.... 8 " 3.	Wysokość wody na Wiśle stóp 4 cali 6.	Czwartek: Mikołaja Bisk. W.
Poniedziałek: Franciszka Ksawerego.	Ubyto 8 " 40.	Dziś o godzinie 4-jej rano ciepła 3° R.	Piątek: Ambrożego Bisk. D. K.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 126. — Telefon Administr. 141.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Ludosława, jutro Samosiawy.
Zgromadzenia: Posiedzenie członków rady opiekuńczej ubogich, celem wyboru opiekuna ubogich cyrkułu VII-go oddziału I-go i jego zastępcy. (Gmach Towarzystwa dobroczynności na Krak.-Przedm.—5 po południu.) — Posiedzenie członków komitetu opieki nad wychowancami zakładu sierot chłopców, oddanymi do terminu. (Gmach Towarzystwa dobroczynności na Krak.-Przedm.—5 wieczorem.) — Zebranie osób, interesowanych w sprawie projektu założenia w Warszawie fabryki zegarków kieszonkowych. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm.—7½ wieczorem.) — Nadzwyczajne ogólne zebranie członków stowarzyszenia subiektów handlowych wyznania mojżeszowego. (Lokal stowarzyszenia, Długa 40—8 wieczorem.) — Miesięczne posiedzenie członków Towarzystwa ogrodniczego. (Sala hotelu Europejskiego—8 wieczorem.)
Pobór wojskowy: Superrewizja tych popisowych z cyrkułów wolskiego i jerozolimskiego, którzy w latach poprzednich otrzymali prolongatę. (Baraki rekruckie na Pradze—8 rano.)
Wystawy: Wystawa przemysłowa. (Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak.-Przedm. № 66—od 10-jej rano do 9-jej wieczorem.) — Wystawa konkursowa sztuki ornamentacyjnej i dekoracyjnej. (Krak.-Przedm., róg Królewskiej—od 10-jej rano do 4-jej po poł.) — Wystawa Tow. sztuk pięknych. (Krak.-Przedm. № 15—od 10-jej rano do 6-jej po południu.) — Salon artystyczny epiki malarzy i rzeźbiarzy warszawskich. (Nowy Świat № 56—od 10-jej rano do 6-jej po południu.) — Wystawa obrazów Krywulta. (Hotel Europejski—od 10-jej rano do 6-jej po południu.)
Teatra: Wielki: dziś „Hamlet”, jutro „Indje”. — Rozz. i tości: dziś „Myszka”, jutro „Pan Jowjalski”. — Mały: dziś „Córka pani Angot” (występ p. Feliksa Makowieckiego), jutro „Przygody posłubne rezerwisty”. (7½ wieczorem.)
Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. (Otwarty codziennie od 10-jej rano do wieczora.)
Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy rs. 480 kop. 93. (Pożyczki wydawane będą. Wykup i prolongata uskutecznią się od 9-jej rano do 1-jej po południu.)

Z sali obrad.

Wielką zasługę ma obecny zarząd sekcji IV-jej Towarzystwa popierania przemysłu i handlu, iż prócz dobrej woli, której nie brakło i jego poprzednikom, wziął się do kierowania sprawami sekcji z wielką znajomością rzeczy i świadomością środków, jakimi się do pożądanego dochodzi celu.
 W ciągu dwóch ostatnich posiedzeń mieliśmy już dwie doraźne ankiety, dotyczące dwóch oddzielnych

rzemiosł, a przeprowadzone, co do charakteru ogólnego, dość wyczerpująco.

Na przedostatniem posiedzeniu słuchaliśmy sprawozdania, obejmującego położenie naszych warsztatów szewskich; na ostatniem, wczorajszym, takiegoż sprawozdania, dotyczącego warsztatów ślusarskich. Zeszłym razem sprawozdawcą był p. Hiszpański, wczoraj w tym samym charakterze przemawiał p. Szewczykowski, jeden ze znanych powszechnie przedstawicieli swego fachu. Niestety, charakter obu sprawozdań wielce się różni. O ile sprawozdanie z warsztatów szewskich wypadło pomyślnie, o tyle znów ślusarskie brzmi wielce niezadowolniająco. Sprawozdawca w ciemnych barwach maluje nam stan nie tylko warszawskiego, ale i krajowego ślusarstwa, a na poglądy jego zgadzają się jednogłośnie wszyscy inni, na wczorajszym posiedzeniu obecni pracownicy tego cechu.

Jest to niespodzianka smutna, tem smutniejsza, iż w mniemaniu, rozpowszechnionem ogólnie od lat już kilku wyrobiło się to przekonanie, że właśnie ślusarstwo jest jednym z tych rękodzieł, w którym rzemieślnik nasz wyróżnić się pochwlebnie zdołał, stojąc w swem uzdolnieniu narówni z rzemieślnikiem zagranicznym.

Wprawdzie, może ze słów p. Szewczykowskiego nie wypływa ten wniosek, iżbyśmy nie mieli pomiędzy sobą uzdolnionych, a nawet utalentowanych ślusarzy, ale za to widzimy w tem rzecz gorszą, mianowicie chylenie się do upadku rzemiosła, które niedawno jeszcze stało na czele innych.

Czemu przypisać tak niefortunną zmianę? Nie jednej, ale kilku na raz przyczynom. Samo z siebie wynika, że na pierwszym planie stoi tu ogólny zastój ekonomiczny, oddziaływający ujemnie na wzmacnianie się sił produkcyjnych. Po za temi wszelkie ogólnemi warunkami są warunki szczególne, lokalne, smutniejszej, aniżeli pierwsze, natury. Na plan pierwszy występuje tu monopol handlu, przeciwko któremu słabe, bo rozstrzelone siły naszych warsztatów ślusarskich nie podziałać nie mogą. W dwóch zaledwie rękach jednoczy się cały zapas żelaza surowego z fabryk krajowych i sprowadzanego z zagranicy. Hurtownicy ci obwarowawszy się odpowiednio

w fabrykach krajowych, zagarniają całą ich produkcję i ustanawiają na zbyt materiałów w sprzedaży detalicznej taką cenę, jaką się im ustanowić podobna. Ponieważ przy zapotrzebowaniu różnorodnego materiału w ilościach drobniejszych, pojedyncze warsztaty sprowadzać go z zagranicy nie mogą, podają się i tu monopolowi z góry nałożonemu. Na drugim planie stoi znów tandeta więcej może w tym fachu, aniżeli w którymkolwiek innym rozpowszechniona. Tanią tandetę wyrabia majster niekonsensowny, gorszą jeszcze rzemieślnik prowincjonalny, który poduczyszy się z grubszego ślusarki, jej się poświęca nie fachowo, ale tylko w czasie wolnym od zajęć innych. Ta ostatnia kategoria rekrutuje się przeważnie ze stanu włościańskiego rolniczego i ostatecznie nie byłaby nawet szkodliwą, gdyby pracownik robił wyłącznie na własną rękę. Ale dzieje się tu przeciwnie. Nie mając środków ani na nabycie materiału surowego, ani odpowiednich narzędzi staje się ona z kolei znów narzędziem w rękach spekulantów tandetnych, którzy dostarczając i materiał i narzędzia, w monopol biorą samych pracowników.

Wobec tych dwóch ujemnych warunków konkurencja występująca ze strony fabryk Cesarstwa, w szczególności zaś fabryki tulskiej, specjalizującej pracę i wyroby, odnosi zwycięstwo poważne. Jeżeli zaś do tego dodamy, że wskutek ogólnych warunków ekonomicznych ruch budowlany, przy którym ślusarz znajduje najwięcej zajęcia, w ostatnich latach zmniejszył się znacznie, zrozumiemy, dla czego i warsztaty ślusarskie, nie mając dostatecznego zbytu, marnieją coraz bardziej. Młodzież ślusarska inteligentniejsza, której w tym fachu nie brak, szuka zajęć przy kolejach i większych fabrykach, pojedyncze zaś warsztaty pustoszeją i zmuszone są posługiwać się siłami drugo i trzeciorzędne.

Pan Szewczykowski w końcu daje nam jedną otuchę. Oto wraz z celniejszymi majstrami tego zawodu dążą oni do wytworzenia spółki ślusarskiej, z zadaniem wydobywania się z rąk monopolistów przez nabywanie na własne ryzyko materiału surowego i sądzi, że tym środkiem podniesie siły warsztatów ślusarskich. Szczerze życzymy, by środek ten w skutkach swych okazał się zbawiennym, choć z drugiej

STRZASKANE KOLUMNY.

POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA
 przez
Józefa Rogosza.

(Dalszy ciąg.)

— Wiesz, Gustawie, czemu twoja pani grać nie chciała? — doktor zapytał.
 — Czemu?
 — Bo proboszcz ją nudzi.
 — Nie wierz mu, Guciu! — ksiądz spokojnie zaprotestował. — Nie chce grać, bo on ją gorszy.
 — *Silentium*, panowie, *silentium* i zaczynajmy! — gospodarz odrzekł, na zielonym stoliku karty rozsuwając.
 — Nim miejsce wybiorę, muszę jeszcze wymienić drugi warunek, pod jakim do gry siadę. Powiedz mi księżę, czyś postrzygł dziś jaką tłustą owieczkę, i czy masz pieniądze, bo o pacierze grać nie myślę.
 — A kiedyż to ja mieszałem rzeczy święte *cum profanis*? — proboszcz zdziwiony zapytał.
 — Przedwczoraj nie zapłaciłeś, tem się zastaniając, że nie masz pieniędzy. Więc chyba powinienem ci był wtedy kazać pacierze za to odmawiać, a jeżeli był mniej wymagający, to li dlatego, iż wiem, że i tak klepiesz je bezpotrzebnie od rana do wieczora.
 — Nie zapłaciłem przedwczoraj, to prawda, bom nie miał ani grosza, ale za to wczoraj odbiłem cię i jesteśmy *quittes*.
 — Ja nie chcę bawić się w odbijanego, bom na to

za stary. Masz pieniądze, gram, nie masz, pisz do mnie na Berdyczów.

— Ależ mam, mam!
 — Ręczę, że wyłowię jakąś duszę naiwną — rzekł doktor na gospodarza patrząc. Potem do księdza się zwróciwszy dodał: — Przegraj choć kilka papierków, a za to, jak kiedy zachorujesz, będę cię leczył za darmo.
 — W mojej rodzinie utrzymuje się oddawna ten zwyczaj chwalebny, że lubimy umierać śmiercią naturalną.
 — Księżę! coś powiedział? — doktor zaperzony krzyknął.
 — *Silentium*, panowie, *silentium*! — gospodarz przemówił. — Ja karty rozdaję i gram z dziadkiem, a wy się tymczasem pilnujcie, bo nie darmo powtarzano nam w szkołach, że *duobus litigantibus tertius gaudet*...

Wzięli karty, ale podczas gdy ksiądz odrazu w nich utonął, doktor brał je machinalnie, rzucając niekiedy gniewne spojrzenia na swego partnera.

Innym razem, także przy wieście, doktor tak się zirytował, że bał się, by go apopleksja nie zabiła. Ksiądz grał z nim razem przeciw hrabiemu i dziadkowi, *szlema* m'eli w rękę i powinni go byli dać, tymczasem doktor zadał nie tę kartę, którą był powinien i przeciwnik im się wymknął. Ksiądz zawsze spokojny i odcinający się dopiero wtedy, gdy doktor zanadto do muru przyciskał, skoczył wtedy na krzesło i zawołał:

— A to z ciebie niezdar!

Doktor przyjął to nadspodziewanie spokojnie i zapytał:

— Czy miłość chrześcijańska pozwala ludzi tak nazywać?

Proboszcz uśmiechnął się i rękę do niego wyciągnął.

— *Peccavi* — rzekł — *peccavi*... Ale nie dziw się, człowiekowi nieraz wymknie się słowo, którego potem żałuje. Nie myślałem tak źle, jakem powiedział.

— Ja zawsze tym przebaczam, którzy o mnie źle mówią, bo wiem, że ci nie wiedzą, co czynią. I nie tylko ja jeden tak postępuję. Mogę cię upewnić, że wszyscy ludzie świeccy są tak samo wspaniałomyślni.

— Czy doprawdy wszyscy? — ksiądz zapytał.

— Z pewnością wszyscy. U nas nie ma tej skrytości, obłudy, co gdzieindziej. Ty naprzykład, niby mi to dobrze życzysz, a tymczasem jestem przekonany, że w głębi duszy sto razy na dzień do licha mnie posyłasz i już naprzód cieszysz się myślą, że będę w piekle gorzał.

— Mylisz się, Henryku, mylisz, choćby dlatego, że przeceniasz swoje własne winy — odrzekł ksiądz łagodnie. — Ty już dlatego samego nie pójdziesz do piekła, żeś sobie niczem na nie nie zasłużył.

— Tak? Więc gdzie mnie wasza wielebność raczy umieścić po śmierci?

— W czyściecu.

— A tam na co? Czyż ja się codziennie nie myję?

— Tam, mój drogi, obczyścza ci twój brzydki język, a potem wpuszczą cię do nieba.

Doktor zerwał się na równe nogi i kartami o stół uderzył.

— A to impertynencja! — zawołał. — To, co świat cały za prawdę poczytuje, a co ja głoszę, on uważa za coś zdrożnego i chce mi z tego język oczyszczać! A to impertynencja!

(Dalszy ciąg nastąpi.)

strony nie taimy tego, iż stanie się to dopiero wtenczas, gdy wszyscy pracownicy tego fachu zrozumieją i ocenią należycie potrzebę zupełnej solidarności.

Cech ślusarski posiada 90-iu konsensowych i przeszło 200-tu niekonsensowych majstrów. Spółność sil, tak mnogich liczebnie, wiele bardzo dokonać może.

Na jedna jeszcze okoliczność, dotycząca wczorajszego posiedzenia, wypada nam zwrócić tutaj uwagę. Zarząd sekcji, chcąc w sprawie projektu p. Juszczyka, dotyczącego założenia bazaru rzemieślniczego, zbadać opinie jaknajwiększej liczby przedstawicieli rzemiosł, na dni kilka przed posiedzeniem rozesłał do piętnastu cechów kurende, zapraszając do współdziałania w obradach. Otóż z tych piętnastu cechów zaledwie pięć przysłało swoich reprezentantów. Rzecz to więcej, niż rażąca. O czyżże tu interes chodzi? Sądźmy, że im gorzej się dzieje rzemiosłom, tem energiczniej myśleć one winny nad środkami zaradczymi; a przecież tam właśnie, gdzie obradują ludzie, znający rzecz ze strony teoretycznej i praktycznej, dobra rada najłatwiej się znajduje. Zarządowi szło o wysładowanie opinii wszystkich cechów, w sprawie bazaru zainteresowanych. Miał też prawo sądzić, że obojętności z ich strony nie ma. Tymczasem zawiódł się, jak doznaje zawodowa opinia publiczna, sądząc sam fakt według jego pozoru.

Wczorajsze posiedzenie odznaczało się, również jak poprzednie, wielkiem ożywieniem, ze względu na liczne przemówienia obradujących.

Ch.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Ministerjum komunikacji zażądało od zarządów kolei żelaznych, mających własne kasy emerytalne, aby nadesłały listy osób, pobierających emeryturę, wykazy kapitałów, obrotu rocznego, procentu itp.

Na zjeździe reprezentantów towarzystw asekuracyjnych, mającym się odbyć w Petersburgu, pomiędzy innemi ma być omówioną kwestja reasekuracji w ten sposób, że towarzystwa zobowiążą się nie reasekurować swego ryzyka w towarzystwach zagranicznych.

W sferach rządowych podniesiono kwestję reformowania opłat patentowych gildyjnych, w miejsce których ustanowiona być ma opłata, obliczona od wysokości obrotów handlowych. Przy projektowanej zmianie ustanowione być mają zarazem taryfy opłat dla różnych rodzajów przedsiębiorstw.

Dzienniki petersburskie donoszą, iż wychodząca w Rewlu gazeta *Wirulane* została zawieszona, a redaktor jej Jerw otrzymał polecenie wyjechania w ciągu 10-ciu dni z Rewla.

W głośniejszej sprawie upadłości domu handlowego „Jablkowski, Radoliński, Skupiński i S-ka” przed sędzią komisarzem w Kaliszu odbywały się, jak donosi *Kalisz*, wybory na ostatecznego syndyka, wskutek zrzeczenia się wybranego poprzednio adwokata przysięgłego, Bogdaszewskiego. Ponieważ jednakże stawilo się trzech tylko wierzycieli, a ci zrzekli się wyborów, spisany został odpowiedni protokół i syndykiem pozostał pełniący te obowiązki dotychczas adw. przys. p. Łopuski.

W nrze 331-ym *Kurjera porannego*, w artykule o wsparciach dla pozwanekowanych strażaków, między innemi znajduje się taki ustęp: „Władze miejskie zapewniają nas, że budżet miejski wykazuje pensje emerytalne, pobierane od lat 15-stu przez dwóch strażaków, którzy odnieśli kalectwo przy pożarze, co przemawia: iż były jakieś przepisy o emeryturze dla strażaków, ale stosowania ich zaniechano.” Dla wyjaśnienia tej kwestji, podajemy następujące źródłowe wiadomości, prostujące powyższe twierdzenie. Straż ogniowa w Warszawie posiada osobną ustawę emerytalną, zatwierdzoną przez b. komitet zarządzający d. 30-go lipca 1867-go r. W art. 9-ym tej ustawy wyraźnie powiedziano, iż osobom straży ogniowej, więcej uzdatnionym do gaszenia pożarów i wycierania kominów, które po mienagannem przesłużeniu w niej lat 8-ju, dobrowolnie na czas dłuższy pozostaną, mogą być przyznawane na przedstawienie zwierzchności, z decyzji JW. Namiestnika, „dotądki do pensji”, podług określonej szczegółowej normy; dalej art. 10-ty brzmi: „osobom niższych stopni straży ogniowej, które na służbie uległy kalectwu, mogą być przy uwalnianiu ich ze służby, z decyzji JW. Namiestnika, wyznaczane jednorazowe wsparcia i pensje dożywotnie podług szczególnego określenia, tj. w stosunku całorocznej lub półrocznej na służbie pobieranej pensji.” Osobny artykuł co do brandmajstrów zapewnia im po pewnym przeciągu lat służby dodatki osobiste do pensji. Ze zaś powyższe przepisy nie zostały zaniechane i ciągle są

stosowane, dowodem budżeta miejskie, w których corocznie asygnują się pensje dla strażaków. Projekt budżetu na r. 1889-ty obejmuje 23-ch emerytów strażaków, dla których wyznaczono 1,326 rs. rocznie; ostatniemu strażakowi-emerytowi, Michałowi Piotrowskiemu, przyznana została emerytura z decyzji JW. generał-gubernatora pod d. 12-ym marca 1887-go r. w kwocie 137 rs. 14 kop. rocznie. W liczbie emerytów znajdują się i dwie wdowy po strażakach, pobierające po 28 rs. 59 kop. rocznie.

P. prezydent miasta, polegając na zapewnieniu osób kompetentnych, iż sprowadzenie maszyny do dragowania, czyli czerpania ziemi, mogącej także służyć do pogłębiania koryta rzeki i wydobywania żwiru, byłoby bardzo pożytecznem, zwłaszcza przy ochronie smoka od zamulenia, wyjednał na to pozwolenie władzy wyższej i zarządził zakupno maszyny z funduszu miejskich kosztów 20,300 rs. W praktyce jednak, jak to zresztą nieraz się zdarza, zachwalana owa maszyna nie okazała się użyteczną w wymaganym stopniu. P. prezydent więc, uważając, iż znaczny wydatek na przedmiot, nie odpowiadający celowi, dopełniony został z jego inicjatywy, uznał za właściwe wydatek na maszynę zwrócić kasie miejskiej z własnych funduszy. Jak nas z dobrego źródła zawiadomiono, p. generał Starynkiewicz nie zawahał się poświęcić w tym celu posiadany przez się cały kapitał w walorach, wynoszący około 10,000 rs., na pokrycie zaś brakującej sumy polecił sprzedać maszynę, która może jeszcze być dla kogoś przydatną. W razie, gdyby otrzymana ze sprzedaży kwota była jeszcze niedostateczną do wypelnienia powyższej sumy, p. prezydent potracąc ją częściowo pewien fundusz ze swej pensji. Fakt, zaiste, chlubnie cechujący zasady szanownego prezydenta!

Stosownie do postanowienia, powziętego przez komitet kanalizacyjny na posiedzeniu w dniu 23-im b. m., aby członkowie tegoż komitetu sekcjami oglądali główny kanał C., sieć kanałów na Starem-Mieście, oraz wybudowane w r. b. kanały w środku miasta i spisali odpowiednie protokoły — podzielił się delegaci w ten sposób: w niedzielę, d. 2-go grudnia, zwiedzą członkowie komitetu, pp. Grotowski, dr. Natanson i Zietkowski, kanał C. od hotelu Europejskiego do miejsca, w którym łączy się z głównym kolektorem około kolei obwodowej, a także kanały na ulicy Senatorskiej i Daniłowiczowskiej, w asystencji inżyniera p. Sokala ze strony zarządu kanalizacji; w poniedziałek, d. 3-go grudnia, pp. Berson, Hantke, Kamiński i Majewski zwiedzą główny kanał C. od rogatki Mokotowskiej do hotelu Europejskiego, w asystencji inżyniera Krzyżanowskiego ze strony zarządu kanalizacji; w następnym dniu, t. j. d. 4-go grudnia, pp. Dziwulski, Makowiecki, dr. Markiewicz i Marconi — kanały Starego Miasta, w asystencji p. Sokala, oraz pp. Kucharzewski, Łapiński i Strasburger kanał na ulicy Królewskiej i główny kanał B. na ulicy Marszałkowskiej, w asystencji p. Krzyżanowskiego; w środę dnia 5-go grudnia, pp. Epstein, Feist, Lilpop i Sokolnicki przejdą kanały na ulicach Berga, Erywańskiej, Mazowieckiej oraz place Warecki i Zielony, również w asystencji p. Krzyżanowskiego. Obaj inżynierowie kanalizacji udzielać będą wszelkich objaśnień, jakie przy rewizji okażą się potrzebne.

W dniu dzisiejszym odbędzie się o godz. 7 i pół w lokalu zarządu kanalizacji, przy ulicy Brackiej nr. 20, posiedzenie komisji technicznej komitetu kanalizacyjnego, pod przewodnictwem starszego inżyniera miasta, p. Grotowskiego. Na posiedzeniu rozpatrywane będą kosztorysy kanału burzowego na ul. Długiej, który jest bliskim ukończenia, oraz kosztorysy kanałów, wybudowanych na ulicach: Brackiej, Daniłowiczowskiej, Jerozolimskiej po stronie południowej i po stronie północnej, Świętokrzyskiej, Mazowieckiej, Senatorskiej i Wareckiej.

Wczoraj odbyła się sesja w kancelarji katedralnej, celem utrzymania porządku podczas nabożeństwa ewangelickiego. Do presbiterjum wejda przedstawiciele kongregacji, adwokaci konsystorscy i osoby, mające bilet. Wielka msza odprawia ks. biskup Bereśniewicz w obecności 4-ch pasterzy; kazanie wypowie ks. kanonik Nowodworski.

Wczoraj, w gmachu warszawskiego Towarzystwa dobroczynności odbyło się posiedzenie rady opiekuńczej ubogich cyrkułu X-go, w celu dopełnienia wyboru opiekuna i zastępcy tegoż na r. p. Opiekun, p. Rydzkowski, odczytał sprawozdanie z działań rady za rok bieżący, z którego dowiadujemy się, że w ciągu roku, t. j. od 1-go grudnia 1887-go do 1-go grudnia 1888-go udzielono następujące wsparcia ubogim, zamieszkałym w obrębie cyrkułu X-go: zapomogi pieniężne od 50 kop. do 5 rs. otrzymało 308 osób, z obiadów w Towarzystwie dobroczynności korzystało osób 13, z zupy rumfordzkiej osób 4,

stałe wsparcia miesięczne po rs. 1 kop. 50 pobierały 3 osoby, z zapisu ś. p. Rapackiej i rodzina otrzymała zasiłek rs. 120, stypendjum w ilości rs. 150 z zapisu ś. p. Katarzyńskiego student, wydziału medycznego, zapomogi na książki i wpisy w ilości rs. 40 otrzymało 4 osoby, z funduszy od członków honorowych zapłacono wpisy w sumie rs. 76 za 4-ch uczniów szkoły rzemiosł i rs. 10 za jednego ucznia ze szkoły Łagowskiego; nadto z funduszu składek na drzewo podczas miesięcy zimowych wydano ubogim w lokalu przy ulicy Drewnianej pod nrem 11-ym 6,530 bezpłatnych obiadów. Do zakładu starców i kalek przyjęto 6-ciu zgrzybiałych starców, do zakładu przy ulicy Freta 3-ch chłopców zupełne sieroty, do zakładu sierot dziewcząt trzy zupełne sieroty. Następnie dokonano wyborów i jednogłośnie powołano: na opiekuna ubogich p. Franciszka Rydzkowskiego, na zastępcę opiekuna p. Ludwika Kellera, na sekretarza rady p. Konrada Sachockiego — dotychczas pełniących te obowiązki.

Z powodu przeniesienia przytulku dla ubogich dziewcząt z ulicy Czerniakowskiej na Hożą pod nr. 74-ty, w dniu wczorajszym, o godz. 12-iej w południe odbyło się poświęcenie nowego lokalu. Aktu poświęcenia dopełnił ks. Seroczyński, wobec licznie zgromadzonych opiekunek i członków Towarzystwa dobroczynności.

W nadchodzącą niedzielę w szkołach miejskich niedzielno-rzemieślniczych rozpoczynają się egzamina uczniów.

Do grona członków rady opiekuńczej ubogich cyrkułu X-go zaproszeni zostali przez Towarzystwo dobroczynności pp.: August Zieliński, Stanisław Wdziakoński i Stanisław Ignatowicz, a do cyrkułu XI-go p. Stanisław Rybiński.

Okrąg naukowy warszawski wydał następującym osobom patenta nauczycielek początkowych: pp.: Marji-Sewerynie Kurowskiej, Franciszce-Zofii Iwanow, Wiktorji-Leokadij Wiszniewskiej, Antonie-Bronisławie Kein, Pejsie-Ruchli Rundo i Władzie-Walerji Borysowicz; nauczycielek zaś wiejskich, pp. Justynie-Julji Wiercińskiej i Zofji Jankowskiej.

Nie podawaliśmy dotąd listy nowozatwierdzonych w stopniu lekarzy wychowawców uniwersyteckiego, gdyż lista ta ostatecznie sformowana nie była. Dziś otrzymujemy jej odpis wiarogodny. Ową w liczbie nowych lekarzy są pp.: Aleksander Anufrijew, Stefan Budziński, Witosław Dabrowski, Aleksander Fruchtman, Dawid Grodzkiński, Aleksander Gawryłow, Marjan Górnicki, Jan Guirard, Judel Halpern, Stanisław Holtz, Apolinary Horodyski, Adolf Hofrichter, Jan Hubert, Cyprjan Jangrodzki, Aleksander Kamiński, Wacław Kamiński, Stanisław Klejn, Czesław Kotowicz, Józef Koehler, Konstanty Ławerko, Stanisław Lekszycy, Wolf Lewin, Kazimierz Maciejewski, Leon Maciański, Stanisław Narowski, Mikołaj Orłow, Mieczysław Piński, Stanisław Piestrzyński, Kazimierz Pódbielski, Bogdan Przeorski, Emil Przechodzki, Antoni Rzeszotarski, Władysław Rodys, Kazimierz Sacewicz, Leon Silberberstejn, Stanisław Swietliński, Antoni Sulimierski, Wacław Szyszko, Adam Szokalski, Szaja Szpanbok, Antoni Troczewski, Julian Wejssblat, Stanisław Witkowski, Bolesław Włoszczewski, August Wojciechowski, Marjan Wierzejski, Zygmunt Zawadzki, Feliks Zbrożek, Stefan Zielonko, Wacław Zabiński, Julian Żypowski, zaś *cum eximia laude*: Marjan Siedlewski, Kazimierz Zieliński, Kazimierz Porębski, Narcyz Gryniwicz, Tomasz Faytt, Bolesław Gepner, Stanisław Kurtz, Albert Neumann, Feliks Rapezewski, Władysław Skarzyński.

Ochorowicz.

Korespondent nasz z Paryża pisze, co następuje: „Na posiedzeniu towarzystwa psychologii fizjologicznej, odbytem d. 26-go b. m., prof. Ribot, jako prezes, złożył wniosek Ochorowiczowi, co do urzędowania w r. p. w Paryżu kongresu międzynarodowego psychologii doświadczalnej.

Projekt przyjęto jednogłośnie i dla wykonania go powołano komisję, w której skład weszli: dr. Brisaud, prof. Charcot, dr. Glay, prof. Marilliez, dr. Ochorowicz, prof. Ribot i Richet, prezes instytutu Sully-Proudhomme i czł. akad. H. Taine.

Kongres ma się odbyć w sierpniu r. p. Ilustracja paryska *La vie moderne* z d. 18-go b. m. zamieściła portret Ochorowicza z okoliczności powtórnego wydania dzieła „De la suggestion mentale”.

Za parę tygodni Ochorowicz wyjeżdża do Galicji na ślub swój, który się odbędzie d. 29 grudnia w Turczopolu, w marcu zaś zjedzie do Warszawy na odczyt „O dzisiejszym stanie hipnotyzmu”.

Będzie to ciąg dalszy odczytu zeszłorocznego.

Rocznica.

Jutro przypada rocznica założenia „Lutni”.

Nasi „sympatyczni” zbierają się wieczorem w salonach resursy obywatelskiej, aby pamiątkę dnia swych narodzić ucieci pienia.

Na zakończenie odbędzie się uczta składkowa, podczas której toasty mają być hasłami śpiewaczkami wznoszone.

— Z wystawy w Muzeum.
Wystawa posiada obecnie żywe okazy.
Są to pszczoły ukraińskie, osadzone w ulu rozplodowym, wystawionym przez p. L. Terleckiego.
Pszczoły są umieszczone za szkłem.
Pan T. wystawił nadto mały ul modelowy.
Pan Wiktor sprzedał kuzetkę w stylu Ludwika XVI-go, pokrytą rypsem jedwabnym, ręcznie malowanymi à la Watteau.
Nadto zamówiono u p. Wiktora urządzenie pokoju chińskiego za 1,200 rs.

— Wybory.
Zgromadzenie rzeźników warszawskich odbyło się w sali magistratu posiedzenie, celem wyboru starszego i podstarszego.
Na wybory przybyło 101 członków, lubo lista wyborcza obejmowała 190 wyborców.
Rezultat wyborów wypadł następujący:
Na starszego wybrany został p. Karol Tonn 40 głosami, na podstarszego zaś p. Saturnin Bogacki 40 głosami.

— Żegluga.
„Krakus”, statek parowy p. St. Górnickiego, przybył wczoraj do Warszawy po raz pierwszy po przerwie, spowodowanej w żegludze przez lody.
Pan Górnicki przybrał od spółki wrocławskiej statek „Włocławek”, który wraz z „Krakusem” będzie, w miejsce odesianego w celu reparacji do Elbląga „Mazura”, kursował między Płockiem a Warszawą.

— Spław torfu.
Na powiślu, w pobliżu ulicy Bolesć, otworzono wielki skład torfu przywożonego z pod Płocka.
W dniu wczorajszym nadeszło kilka berlinek, nalożonych tym produktem ziemnym, który wprost ze statków jest przenoszony do nowego składu zapasowego.

— Zadrzewianie ulic.
Jeden z naszych czytelników, p. C., z okoliczności sadzenia w obecnej porze drzewek na ulicach, zwraca uwagę na niewłaściwość zadrzewiania ulic akacjami zwyczajnymi.
Drzewo to ma gałęzie długie i kolczaste, które podczas wiatru uderzają przechodniów i nieraz na ulicach: Kruczej, Nowogrodzkiej, Wspólnej, Hożej i Wilekiej zdarzały się wypadki skaleczeń twarzy gałęziami akacji.
Z uwagi więc na bezpieczeństwo przechodniów, zadrzewiania ulic akacjami należałoby stanowczo zamieścić.

— Nowe przedsiębiorstwo.
W Warszawie powstaje małe przedsiębiorstwo czyśczenia lamp naftowych.
Zajmować się tem będą oficjałści, wysłani do mieszkań i sklepów codziennie.
Przedsiębiorca spodziewa się na swoim pomysle zrobić dobry interes.

— Po dolary.
W tych dniach wyjechał do Ameryki p. Witold Daszyński, właściciel folwarku Rudka pod Warszawą.
Celem wyjazdu p. D. jest podniesienie legatu, jaki mu został testamentem przeznaczony przez rodzona ciotkę, s. p. Ludwikę z Daszyńskich Wesslową, wdowę po przemysłowcu w Nowym Orleanie.
Legat ów wynosi 30,000 dolarów, o czem p. D. otrzymał urzędowe zawiadomienie.

— Tajemnicze zniknięcie.
Dziwnie zagadkowy wypadek przytrafił się państwu L., z okolic Chelma.
Państwo L. w ubiegły wtorek jechali wraz z córką 18-letnią do Warszawy.
Na dworcu w Lublinie, przy dłuższym postoju pociągu, panna L. spostrzegła swą koleżankę z pensji, której nazwisko państwu L. nie jest wiadome.
Podczas gdy rodzice udali się do bufetu, obie panienki pozostały na peronie.
Zbliżyła się nareszcie chwila wsiadania do wagonu, lecz p. L. nie mógł nigdzie córki odnaleźć.
Pociąg ruszył ku Warszawie z paniami L., ojciec pozostał w Lublinie.
W energiczniejsze poszukiwania córki okazały się daremnymi.
Trudno przypaść, aby w dzień, wśród tylu ludzi, mogło nastąpić jakiegoś gwałtownego uprowadzenia.
Pan L. po dwóch dniach bezowocnych usiłowań wczoraj przybył do Warszawy, z zamiarem zarządzenia śledztwa.

— Oszustwo.
Do kasy oddziału banku państwa zgłosił się interesant, który przedstawił osiem sztuk obligacji pożyczki tureckiej z r. 1878-go, prosząc o zaliczenie.
Kiedy mu oznajmiono, że walory te, mające po 1,000 fr. nominalnej wartości, nie są obecnie nie warte, nieznajomy mocno się zmieszał i był bliskim zemdlenia.
Okazało się, że jakiś frant nadużył dobroduszości łatwowiernego człowieka.
Jest to szwajcar hrowaru z ulicy Żelaznej, który, moźdnie oszczędzając, uciął sobie kapitalik 700 rs.
Oszust wypożyczył od szwajcara pieniądze, a w zamian dał obligacje tureckie, naiwny zaś wierzyciel, mniemając, że otrzymuje 8,000 franków, sadził się być zabezpieczonym.
Pokrzywdzony nie wie nawet nazwiska oszusta.

— Ofiara katastrofy.
Józef Jaroszewski, palacz, który podczas wybuchu kotła w fabryce „Wulkan” uległ ciężkim poparzeniom, zmarł przed kilkoma dniami w szpitalu na Pradze.
Pogrzeb odbył się onegdaj na cmentarzu brudnowskim.
Jaroszewskiego złożono obok Szczepańskiego i Krajewskiej.

— Kradzieże.
Na placu św. Aleksandra, skradziono 44 stopnie żelazne do budowy schodów kapitałowych. — Z mieszkania Andrzeja Lisbauma na Krakowskim Przedmieściu pod nrem 51-ym, za pomocą wylamania drzwi skradziono palto zimowe i dwa garnitury. — Przy ul. Chłodnej pod nrem 48-ym, z mieszkania stróża, Walentego Zakrzewskiego, skradziono futro, spodnie z kamizelką i gotówka 21 rs. — Za rogatką powązkowską pod nrem 6-ym, z mieszkania ogrodnika, Jana Sikorskiego, za pomocą wybicia szyby w oknie, skradziono zegarek srebrny, dewizkę złotą, lichtarze srebrne, garderobe i portmonetkę z 75 rublami. — Z poddasza domu pod nrem 61-ym przy ul. Leszno, Adanowi Androwiczowi, skradziono bieliznę, wartości 50 rs. — Z otworzonego wytrychem strychu w domu pod nrem 22-ym przy ul. Dzielnej, skradziono bieliznę należącą do kilku lokatorów, wartości 86 rs.

— Kradzież.
Zuchwałej kradzieży dopuściła się służąca pani Rozalii Kaliniskiej, zamieszkałej pod nrem 6-ym przy ul. Brackiej, Marjana Krawczyków.
Pani K. wychodząc na miasto, pozostawiła w mieszkaniu Krawczyków, która korzystając ze swobody otworzyła biurko, z którego skradła cztery listy, likwidacyjne miasta Warszawy, wartości: dwa po 250 rs. i dwa po 100 rs., oraz kupon na sumę 6 rs. 25 kop. i zbiegła.

— Nieogledny wystrzał.
W dniu onegdajszym na Czystem, Jan Ptaszynski, 17-letni chłopiec, niewiadomo z jakiego powodu, nabił go samym prochem i dla żartu, jak się później tłumaczył, wystrzelił do swej siostry, Cecylii Ptaszynskiej.
Z powodu bliskiego dystansu, proch opalił twarz dziewczyny, która pod wpływem bólu straciła przytomność.
Ptaszynska została dotkliwie poparzona.

— Napad zbrodniczy.
Wczoraj rano stróż domu pod nrem 55-ym przy ul. Złotej, stojąc wieczorem w bramie domu, został napadnięty przez kobietę, która gamknie ugodziła go w głowę.
Stróż padł bez przytomności, napastniczka zaś rzuciła się po niewnie na leżącego, zadając mu ciosy jedne po drugim.
Rozbiwszy garnek na głowie stróża, usiłowała to samo uczynić z butelką, lecz widząc nadchodzących ludzi, ratowała się ucieczką.
Stróż w godzinę dopiero odzyskał przytomność i objaśnił, że kobiety tej nie zna wcale.

— Zamach samobójczy.
Wczoraj rano stróż domu pod nrem 14-ym przy ul. Wawerskiej, wszedłszy do miejsc ustępowych, znalazł człowieka leżącego na podłodze w kałuży krwi.
Jak się okazało był to robotnik z drukarni, Piotr Bułkiewicz, który w celu pozabawienia się życia, zadał sobie głęboką ranę w brzuch nożem.
Po udzieleniu niedoszłemu samobójcy pomocy, odwieziono go do szpitala Dzieciątka Jezus.

NOTATNIK TERMINOWY.

— Jutro, o godz. 5 wieczorem, w gmachu Towarzystwa dobroczynności odbędzie się posiedzenie rady opiekuńczej cyrkulu XII-go praskiego, w celu wybrania opiekuna cyrkulowego i jego zastępcy; o godz. 6-jej wieczorem wybory opiekuna i jego zastępcy dla rady opiekuńczej cyrkulu VIII-go wolskiego, oddziału II-go.

— W dniu jutrzejszym, o godz. 8-jej wieczorem, w lokalu Towarzystwa odbędzie się doroczne zebranie ogólne tutejszego klubu cyklistów, celem dopełnienia wyboru prezesa i członków zarządu.

Senat wyrok powyższy skasował, wskutek czego sprawa wróciła do izby sądowej i sadzona była powtórnie w ciągu ubiegłych dwóch dni w I-ym departamencie cywilnym.

Po gorących przemowach adw. przys. Replowskiego, I. M. Kaminskiego, Malkowskiego i Likierca izba sądowa wszystkich oskarżonych uniewinniła. W komplecie sędziów zasiadali pp. Miakini, Sarando i Kapuściński.

Zgromadzeni liczący współwyznawcy oskarżonych przyjęli wyrok z oznakami wielkiej radości. Całowano i seiskano oskarżonych, którzy z nadmierną wzruszenia zalewali się łzami i całowali po rękach swych obrońców. E. W.

— Proszeni jesteście przez instytucję dobroczynną o oznaczenie, iż za „apoteozę Napoleona I-go” (rzeźba koralowa w bronz oprawna), p. M. B., daje rs. 25, a za dewizkę szczerzłota p. Chraszczewski z Wilna, ofiaruje rs. 66. Przedmioty te złożono do obejrzenia na czas krótki w kantorze naszego pisma.

— Proszeni jesteście o oznaczenie, iż p. Kowalski z Ostrowca w następstwie niepotrzebności i dla jego zalatwienia złożył rs. 25 na rzecz moralnie zaniedbanych dzieci.

Z ostatniej poczty.

Poznań 28-go listopada. — Do zarządu Towarzystwa czytelni ludowych powołany został w miejsce p. Bolesława Leitgebra, który już w czerwcu urząd złożył, meenas p. dr. Dziembowski. Zarząd ukonstytuował się obecnie, jak następuje: prezesem jest ks. Zdzisław Czartoryski, zastępcą prezesa dr. Zygmunt Dziembowski, skarbnikiem dr. Kapuściński, bibliotekarzem dr. Jerzykowski, sekretarzem dr. Lebiński.

Poznań 28-go listopada. — Od wczoraj po południu do dziś zrana przybrała woda w Warszawie o 12 ctm., tj. do 2-eh metrów. W Podgorzelicy przybrała o 24 ctm., tj. do 2-eh metrów 12-tu centymetrów.

Poznań 28-go listopada. — Starczytny ratusz ma być przez dobudowanie rozszerzony, tak, iżby wszystkie biura, z których niektóre obecnie znajdują się na mieście, mogły być w nim pomieszczone. Na cel ten żąda magistrat 412,000 marek.

Poznań 28-go listopada. — W obwodzie wyborczym Babimont-Miedzyrzecz-Miedzychód-Skwierzyna-Nowy Tomysl-Grodzisk wybrani zostali deputowanymi na walne zebranie dla towarzystw rocznych Towarzystwa kredytowego ziemskiego pp. Haza-Radlic z Lewic i hr. Karol Mielżyński z Chobienia. Prawdopodobnie, z wyjątkiem chyba jednego obwodu, przeszli wszędzie kandydaci polscy, do czego się przyczyniła obojętność z drugiej strony. Ale i po polskiej stronie nie było zainteresowania się. Hr. Karol Mielżyński wybrany został tylko losem.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”.

Wiedeń 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Zwrócono tu powszechną uwagę na to, że pisma niemieckie od kilku dni zjadliwie krytykują stosunki wewnętrzne Austrii. Jest to objaw niejasnej dotąd zakulisowej machinacji.

Wiedeń 29-go listopada. (Tel. pryw. Kurj. Warsz.) — Następcą tronu arcyksiążę Rudolf zwiędził dzisiaj pracownię malarza, Tadusza Ajdukiewicza i bawił w niej trzy kwadransy, zamówił swój portret i zachęcał gorąco malarza do wykończenia wielkiego obrazu „Targ w Kairze”.

Budapeszt 29-go listopada. (Tel. pr. K. W.) — Pester Lloyd polemizuje gwałtownie z Norddeutsche allgemeine Zeitung. Powiada on, że krew się burzy w żyłach wobec jej przekasów. Nie ścierpimy obelg, twierdzących, że stara monarchja habsburska żyje tylko z łaski przymierza z Niemcami. Polemika ta, po świeżych czułościach z Tiszą, moeno zadziwia. Nemzet odpiera insynuacje Koelnische Zeitung. Nie na to pomnażamy armję, żeby głupich rad słuchać. Austrija żadnych podziałów wschodu na sfery wpływu, ani żadnych przywilejów nie chce, ale interesów swoich bezwzględnie bronić będzie.

Praga czeska 29-go listopada. (T. p. K. W.) — Przywódca czechów, Rieger, w siedemdziesiąt rocznicę urodzin swoich, w dniu 10-ym grudnia r. b., otrzymał jako podarek od narodu 70,000 guldenów. (Aj. półn.)

Berlin 29-go listopada. — (Tel. pryw. K. W.) — J. C. W. Wielki Książę Włodzimierz wraz z małżonką złożył dziś przed południem wizyte cesarzowi Wilhelmowi. (Aj. półn.)

Paryż 29-go listopada. (Tel. pr. Kurj. W.) — Demonstracja na grobie Baudina będzie miała wszelkie cechy aktu urzędowego. Dlatego boulanżyści

Z SĄDÓW.

Epilog.

Od roku już uwagę publiczną zaprzęta głośna sprawa o podżeganie do odzszepienstwa od wiary prawosławnej neofitki, Marji Lysakow.

Jako oskarżeni stanęli: Szmul, Szlama Abe i Sura Mineesowic, Kelman Peltyn, Chaja i Judka Merzerowie, Boes i Bajla Eizenbergowie, oraz Mordka i Sura Sieczkowie. Sąd okręgowy skazał Sura Mineos, matkę Lysakowej, na 3 lata, Szmula Mineos i Kelmana Peltyna na 8 lat i 3 miesiące rot aresztanekich z pozabawieniem szerególnych praw i przywilejów.

Wskutek protestu prokuratora sprawa przeszła do izby sądowej, gdzie sadzona była w październiku r. b. Winnymi uznani zostali: Sura, Szmul i Abe Mineos, Kelman Peltyn, Chaja Merzer i Boes Eizenberg, którzy ulegli karze zesłania na Syberję po pozabawieniu wszystkich praw stanu.

